
Elemente de Siguranță ale Sistemului Fondurilor de Pensii Administrative Privat - Pilon II

Măsurile de siguranță oferite de sistemul pensiilor private obligatorii - Pilon II sunt prevăzute atât în legea de bază a sistemului (Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare) cât și în legislația secundară, emisă de către experții CSSPP după consultările cu specialiștii din piață, ținându-se cont de experiența în domeniu a celorlalte state care au implementat cu succes Pilonul II, cu mult timp înaintea României.

Elemente de siguranță:

- *Fondul de garantare a pensiilor private reprezintă elementul central din complexul de garanții cu privire la siguranța sistemului de pensii private, prevăzute în legile de bază ale Pilonului II și respectiv Pilonului III.*

Fondul de garantare va compensa pierderile participanților sau beneficiarilor la fondurile de pensii private, atât în perioada de acumulare a contribuțiilor, cât și după deschiderea dreptului la pensie, provenind din incapacitatea administratorilor, respectiv a furnizorilor de pensii de a onora obligațiile asumate. Prin urmare, Fondul de garantare va fi destinat compensării pierderilor de activ net, compensațiile fiind plătite **numai în condițiile în care administratorii de fonduri și furnizorii de pensii nu vor avea capacitatea de a-și onora obligațiile.** Însă, până la utilizarea resurselor Fondului de garantare, legislația care stă la baza sistemului de pensii private prevede instituirea unor **măsuri preventive** și anume supravegherea specială, rata minimă de rentabilitate, dar și resurse de compensare a eventualelor pierderi de activ net, precum provizionul tehnic, constituit din resursele proprii ale administratorilor.

- Potrivit legii, în sistemul pensiilor administrate privat – Pilon II, contribuabililor le sunt garantate contribuțiile nete: suma totală din contul de pensie privată nu poate fi mai mică decât contribuțiile virate în perioada activă, diminuate cu comisioanele de administrare și eventualele comisioane de transfer.
- **Rata minimă de rentabilitate** reprezintă nivel rentabilității fondului dincolo de care CSSPP are obligația legală de a lua dreptul administratorului de a gestiona pe mai departe banii participanților
Potrivit legii, în cazul în care rata de rentabilitate a unui fond de pensii private este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii din România pentru 4 trimestre consecutive, CSSPP retrage autorizația de administrare a administratorului respectiv, aplicând procedura privind administrarea specială. Până la atingerea acestei etape, CSSPP va atenționa trimestrial administratorul în situația în care rata de rentabilitate a fondului de pensii administrat este mai mică decât rata de rentabilitate minimă a tuturor fondurilor de pensii.
- Administratorii au obligația de constituire a **provizioanelor tehnice**, acel volum adecvat de lichidități, corespunzător angajamentelor financiare rezultate din prospectul schemei de pensii, care vor acoperi inclusiv riscurile biometrice: deces, invaliditate și longevitate și/sau nivelele stabilite ale pensiilor, dacă acestea sunt prevăzute în schemele de pensii administrate privat
- **Separarea activelor:** activele fondului de pensii sunt separate de activele administratorului, ele fiind astfel gestionate separat față de activele administratorului

- **Obligațiile de transparență:** obligația administratorilor de informare a participanților, anual, gratuit, la domiciliul acestora, precum și obligația de informare, la cerere, contra unui cost minim, stabilit de către CSSPP; obligația administratorilor de transparență și raportare către CSSPP. Administratorul este obligat să publice periodic și la cerere rapoarte, diverse informații privind politica de investiții, situația financiară etc.
- **Depozitarul:** nici o operațiune cu activele fondului nu poate fi făcută fără acordul depozitarului. Depozitarul răspunde solidar cu administratorul față de participanți și este supravegheat de către BNR.
- **Auditorul:** Anual, situația financiară a fondului de pensii private este verificată de către un auditor.
- **Actuarul** emite un raport separat care însoțește obligatoriu raportul administratorului.
- **Mărimea administratorilor și renumele internațional** pot aduce un plus de siguranță sistemului. Puterea financiară contribuie la buna gestionare a banilor participanților. Spre exemplu, capitalul social minim necesar pentru administrarea unui fond de pensii administrat privat este echivalentul în lei, calculat la cursul de schimb al Băncii Naționale a României la data constituirii, al sumei de 4 milioane euro.

- **CSSPP**: Pentru a asigura atât funcționarea unui sistem eficient și sigur de pensii private, în România a fost înființată, în 2005, **Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private - CSSPP**, o autoritate administrativă autonomă de reglementare și supraveghere prudențială, aflată sub controlul Parlamentului României, în vederea susținerii măsurilor de reformare a sistemului de pensii prevăzute în programul de guvernare, care să asigure creșterea calității vieții pensionarilor, mai apropiată de cea din perioada activă, prin introducerea și implementarea în cadrul sistemului de asigurări sociale a pensiilor private. Principalul obiectiv al CSSPP este protejarea intereselor participanților în sistemul de pensii private, prin asigurarea unei funcționări eficiente a sistemului de pensii private și informarea asupra acestuia. **Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private** autorizează, supraveghează permanent, sancționează, dacă este cazul, entitățile implicate pe piața pensiilor private. CSSPP colaborează cu Banca Națională a României, Comisia Națională a Valorilor Mobiliare și Comisia de Supraveghere a Asigurărilor. Toate entitățile de pe piața pensiilor administrate privat (administratorul, fondul de pensii, depozitarul, auditorul, agentul de marketing) cât și prospectele schemelor de pensii sunt autorizate/avizate de către CSSPP. **CSSPP** este un arbitru activ pe piața pensiilor private. În acest context, CSSPP are întotdeauna nu doar un comportament reactiv, ci și unul proactiv, prudențial. În acest sens, CSSPP intervine ori de câte ori va considera ca este necesar pentru a proteja interesele participanților. Instituția are grija ca administratorii, fondurile, depozitarii, auditorii și agenții de marketing să respecte legislația, iar sistemul să funcționeze fără probleme. CSSPP răspunde în fața Parlamentului, la fel ca și celelalte autorități de reglementare.

Siguranța și performanța sunt cele mai importante elemente ale unui sistem de pensii private. România are unul dintre cele mai moderne sisteme din lume de tipul său și totodată unul dintre cele mai puternice modele de siguranță. Nu mai puțin de zece elemente de siguranță fac din Pilonul II un sistem solid și sigur pentru cele 4 milioane de participanți, printre care **garanțiile privind rata minimă de rentabilitate, garantarea contribuțiilor nete, separarea activelor, supravegherea prudențială și Fondul de Garantare.**

Pe fondul problemelor demografice la nivel mondial, cele mai noi sisteme de pensii private au trecut de la garanții absolute la cele relative, calculate în funcție de piață. Acest model aduce flexibilitate ridicată în administrarea activelor și poate susține mai eficient fenomenul de îmbătrânire a populației. Garanția relativă presupune randamente calculate în funcție de performanța medie a fiecărei piețe în parte. Protecția participanților împotriva performanțelor slabe ale administratorilor de fonduri derivă din eliminarea, în timp, a fondurilor cu randamente sub media pieței.

Pentru ca un astfel de sistem să funcționeze în condiții optime, este necesară o supraveghere prudențială permanentă a pieței. Spre exemplu, operațiunile unui administrator pot fi sistate atunci când se constată depășirea anumitor “alerte” cu privire la investiții. Cu alte cuvinte, când se constată ca un administrator aduce randamente mult mai slabe decât competitorii săi i se retrage dreptul de funcționare și se aplică mai departe măsuri “reparatorii”. Un astfel de sistem se transpune într-o multitudine de rapoarte pe care administratorul unui fond de pensii trebuie să le prezinte autorităților pentru evidențierea în timp real a situației exacte a investițiilor sale.